

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЕЛЕКТРОПУНКТУРИ КОРІВ, ХВОРИХ НА ПІСЛЯРОДОВИЙ МЕТРИТ, ЗАЛЕЖНО ВІД ВИБОРУ БІОЛОГІЧНО АКТИВНИХ ТОЧОК

**М.М. МИХАЙЛЮК, Ю.В. ЖУК, В.М. СЛЕПЧЕНКО, кандидати
ветеринарних наук,
КУДЕЛЯ І.І., студентка**

Встановлено, що метод електропунктурної корекції біологічно активних точок, при лікуванні корів, хворих на післяродовий метрит є фізіологічним і екологічно безпечним. Ефективність його зростає при індивідуальному підборі БАТ

Ключові слова : післяродовий метрит, біологічно активна точка, електропунктурна корекція та терапія

Питання підбіру біологічно активних точок (БАТ) для акупунктурної або електропунктурної стимуляції у ветеринарній медицині залишається дискусійним.

У класичній чжень-дзю терапії (голковколюванні і припіканні) існує багато методик і правил щодо вибору точок для найоптимальнішого впливу на хворий організм. Відомий китайський дослідник Дзян-Лін вважав, що наявність “рецепта точок” зі знанням давньокитайських концепцій є фундаментом для правильного проведення чжень-дзю терапії. Автор запропонував три правила вибору біологічно активних точок (БАТ): з меридіанів; з локальних точок; з суміжних точок [2, 7].

Класичними вважаються принципи підбору БАТ, запропоновані Чжу-Лянь [7]: взаємодії симетричних точок; одночасного впливу на точки передніх і задніх кінцівок; взаємодії точок передньої і задньої сторін з глибоким і поверхневим подразненням; взаємодії прямого і безпосереднього

подразнення; вибору точок, розташованих у зоні хворого органу; одночасного вибору симптоматичних точок та інші.

У ветеринарній медицині існує багато рекомендацій для лікування корів. Вони містять вже готовий перелік БАТ, так званий “акупунктурний рецепт” [2, 5].

Для наукових досліджень дуже важливо зберегти ідентичність терапевтичних втручань, у цьому випадку використовують однаковий перелік БАТ, на які будуть впливати електричним струмом. Проте такий підхід є суперечливим, оскільки етіологія і патогенез післяродового гнійно-катарального метриту у кожної тварини має свої особливості. В одному випадку післяродовий метрит виникає внаслідок несвоєчасного відокремлення посліду, в другому – внаслідок некваліфікованої рододопомоги, в третьому – взагалі після фізіологічних родів.

У кожному з випадків перелік БАТ для електропунктури має бути індивідуальним, оскільки біофізичні зміни у кожної тварини виражатимуться в різних БАТ, що зумовлено причинно-наслідковим зв'язком у розвитку патологічного процесу. Частково запобігти цьому явищу можна використанням загально-зміцнювальних поліпотентних БАТ, через які можна впливати на більшість патологічних процесів в організмі.

Нам найбільше імпонує правило підбору БАТ, запропоноване В.Я. Колесником та спів. [5]. У середньому за один прийом необхідно впливати на 4-5 акупунктурних точок. Перша точка – обов'язково має знаходитися на енергетичному меридіані (каналі), що забезпечує енергією хворий орган, наприклад, канал печінки – при хворобах печінки, меридіан шлунка – при хворобах шлунково-кишкового тракту. Друга точка може знаходитися на цьому ж каналі, а може й на іншому, проте в будь-якому випадку БАТ має бути якомога ближче до хворого органу, можливо навіть в його шкірній проекції. Третя і четверта біологічно активні точки – це точки загально-зміцнювальної дії, причому чим далі вони знаходяться, тим інформативніше впливають на патологічний процес.

Метою наших досліджень був пошук БАТ, що найбільше пов'язані з статевною системою корів, і через які можна ефективно лікувати корів, хворих на післяродовий метрит та інші запальні процеси статевих органів

Матеріал та методи дослідження. Дослід проводили у ВП НУБіП України «НДГ Ворзель» Київської області. Післяродові ускладнення виявили у 20 % корів після отелення. Післяродовий метрит діагностували загальновідомими клінічними та лабораторними методами згідно з «Методичними рекомендаціями щодо профілактики, діагностики і лікування післяпологового метриту у корів» [4]. Предметом досліджень були корови чорно-рябої породи у післяотельний період, із середньорічним надоєм від 4 до 6 тис. кг молока, різних вікових груп.

Для пошуку БАТ та проведення електропунктури використовували прилад ПЕРТ-5, виготовлений у 1991 р. на Сумському ВО «Електрон» [1, 5]. Функціональний стан БАТ визначали за методикою В.Н. Пушкіна та В.Г. Нікіфорова [6].

Результати досліджень. З корів, хворих на післяродовий гнійно-катаральний метрит, сформували дві дослідні групи аналогів, по 10 голів у кожній.

Коровам першої дослідної групи проводили електропунктуру БАТ за їх переліком, запропонованих В.О. Петровим і спів. [5]: ПБАТ.2, ПБАТ.3, ПБАТ.11, ПБАТ.12, XI.16 (рис. 1). Згідно з рекомендаціями автора на ці біологічно активні точки впливали чергуючи збуджуючий прийом з гальмівним через день до зникнення клінічних симптомів хвороби, .

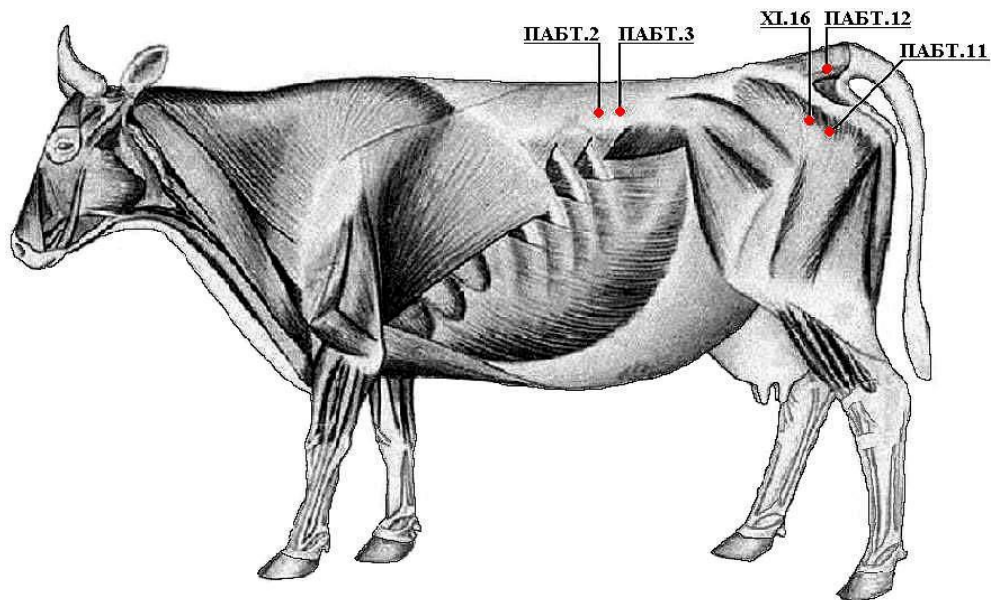

Рис. 1. Міотопічна локалізація БАТ, рекомендованих В.О. Петровим для лікування корів, хворих на метрит [5]

Тваринам другої дослідної групи БАТ підбирали згідно з правилами В.Я. Колесника (рис. 2). На БАТ VB_{30} (першу) і F_{12} (другу) впливали для відновлення симетрії різнополярних струмів, а на V_{60} (третю) і E_{36} (четверту) БАТ – збуджуючим прийомом.

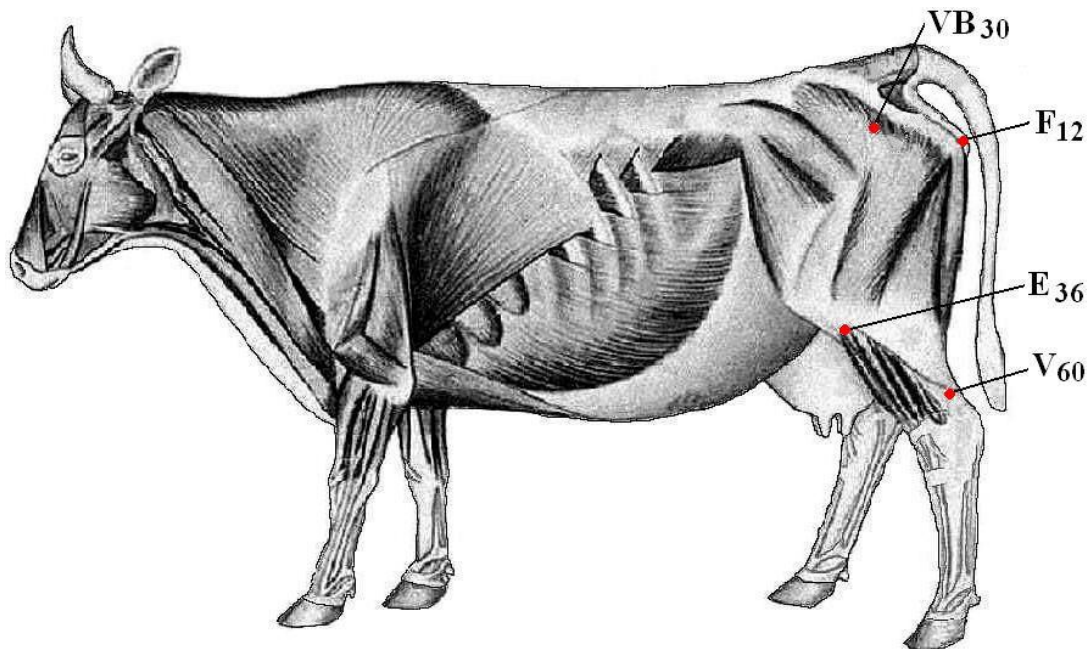

Рис.2. Міотопічна локалізація БАТ, підібраних за правилом В.Я. Колесника для лікування корів, хворих на метрит [3]

У перших двох БАТ були найбільше вираженні біофізичні зміни (асиметрія провідності електричного струму від “+” до “-”, “явище падіння

стрілки мікроамперметра”), які важко піддавалися електропунктурній корекції за допомогою приладу ПЕРТ-5. Так, зокрема, щоб відновити провідність різнополярних струмів у певних БАТ, на них доводилося впливати декілька разів.

На БАТ V_{60} і E_{36} – це загальнозміцнювальні точки, які знаходилися на периферії відносно матки, впливали збуджуючим прийомом з експозицією 2-3 хв. Після сеансу електропунктури кожену БАТ змащували 5 %-вим спиртовим розчином йоду, що є подразником, для потенціювання позитивного ефекту. Сеанси електропунктури проводили щодня до клінічного одужання тварин. Аналіз терапевтичної ефективності здійсненого лікування показав, що терапія, проведена в обох дослідних групах, виявилася ефективною (таблиця) .

Терапевтична ефективність лікування у корів, хворих на метрит, $M \pm m$, $n=10$

Показник	I дослідна група	II група дослідна
Від початку лікування днів до: одужання	10,7	8,5
осіменіння	66,4	54,2
Індекс осіменіння	1,6	1,4
Запліднилося корів після осіменіння: першого, гол.	3	4
%	30	40
другого, гол.	2	3
%	20	30
третього, гол.	1	-
%	10	-
Залишилося неплідними, гол.	4	3
%	40	30
Запліднилося, гол.	60	70
%	60	70

Проте між групами були певні відмінності в деяких показниках. Так, у корів другої дослідної групи порівняно з першою кількістю днів лікування була на 2,2 дня меншою. Після першого осіменіння запліднилося 30 % корів першої і 40 % корів другої дослідних груп, після другого осіменіння відповідно 20 і 30 %, після третього – 10 % у першій дослідній групі.

У корів другої дослідної групи раніше (на 12,2 дня) відновлювалася статева циклічність і кількість днів неплідності була на 12,2 доби меншою, порівняно з коровами першої дослідної групи, що пов'язано з індивідуальним підбором БАТ для кожної тварини.

Висновки

1. Лікування корів, хворих на післяродовий метрит доцільно проводити з використанням електропунктурної корекції біологічно активних точок, що є фізіологічним і екологічно безпечним методом лікування.

2. Ефективність електропунктури значно зростає, якщо БАТ підбирають індивідуально для кожної тварини, залежно від причинно-наслідкового зв'язку у розвитку післяродового метриту.

3. Індивідуальний підбір БАТ для лікування корів, хворих на післяродовий метрит не суперечить як давньо-східним уявленням, так і сучасним рекомендаціям щодо підбору БАТ до рецепту, оскільки дозволяє індивідуально підбирати БАТ в кожному дискретному випадку, залежно від причинно-наслідкового зв'язку в розвитку післяродової патології.

Список літератури

1. Электрорефлексотерапия при нарушениях репродуктивной функции коров с помощью прибора ПЕРТ-5 (Методические рекомендации ветеринарным работникам) / В.А. Петров, А.В. Костенко, Н.С. Пятченко, В.М. Ильяшенко. – Сумы, 1991. – 16 с.

2. Казеев Г.В. Ветеринарная акупунктура (научно-практическое руководство) / Г.В. Казеев. – М., 2000. – С. 266–271.

3. Любецький В.Й. Нетрадиційні методи лікування в практиці ветеринарної медицини (друге повідомлення) / В.Й. Любецький, В.Я. Колесник, М.М. Михайлюк // Ветеринарна медицина України. – 2003. – №11. – С. 28–30.

4. Любецький В.Й. Профілактика, діагностика і лікування післяпологового метриту у корів. Рекомендації / В.Й. Любецький. – К., 1998. – 25 с.

5. Петров В.А. Основы электропунктурной рефлексотерапии крупного рогатого скота / В.А. Петров, В.Ф. Мусиенко, А.А. Иванников. – Сумы: Издательство "Козацький вал", 1997. – С. 88–89.

6. Пушкин В.Н. Иглоотерапия и электропунктура / Пушкин В.Н., В.Г. Никифоров. – М.: Знание, 1978. – С. 61.

7. Чжу Лянь. Руководство по современной чжень-цзюотерапии / Лянь Чжу. – Санкт-Петербург: Комета, 1992. – 315 с.

Михайлюк М.М., Жук Ю.В., Слеченко В.М., Куделя И.И. Эффективность электропунктуры коров, больных послеродовым метритом, в зависимости от подбора биологически активных точек

Установлено, что метод электропунктурной коррекции биологически активных точек, при лечении коров, больных послеродовым метритом, является физиологическим и экологически безопасным: его эффективность значительно возрастает при индивидуальном подборе БАТ

Ключевые слова: послеродовый метрит, биологически активная точка, электропунктурная коррекция и терапия

Mychajluk M.M., Zhuk J.V., Slepchenko V.M., Kudelja I.I. Efficiency of electropuncture of cows, patients by a metria, depending on the selection of bioactive points

Influence of efficiency of selection of bioactive points is investigational during the leadthrough of electropuncture BAT of cows, patients on a metria

Key words: metritis puerperalis, biologically of active points, elektropunkturis correction and therapy.